

Критерії оцінювання ДПА з української мови

Державна підсумкова атестація

Державна підсумкова атестація (далі ДПА) з предмету «Українська мова» студентів II курсу (спеціальність 5.12010101 «Лікувальна справа») (спеціальність 5.12010102 «Сестринська справа») проводиться у вигляді тестового контролю.

Тести – різнорівневі, розроблені з урахуванням всього навчального курсу вивчення даного предмета. Тестові завдання 1-10 містять по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Завдання 7 – 10 – це робота з невеликим текстом обсягом 5-7 речень і завданнями до нього.

Тестові завдання 11- 23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише один правильний.

Тестові завдання 24-28 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, треба добрати відповідник, позначений буквою. За таке завдання студент може отримати від 0 - до 4 балів, у залежності скільки завдань виконано правильно.

Читання й аналіз великого тексту, обсягом приблизно 350 – 400 слів, – це завдання 29-35, які мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Перед кожним абзацом вказано номер рядка, щоб студентам легше було орієнтуватися у тексті при виконанні завдань.

При правильному виконанні усіх тестових завдань студент може набрати 50 балів, що оцінюється – 12 балами. Таблиця оцінювання результатів ДПА з української мови така:

Кількість балів	Оцінка
50	12
48-49	11
45-47	10
42-44	9
39-41	8
35-38	7
31-34	6
25-30	5
20-24	4
15-19	3
11-14	2
10 – і нижче	1 бал

Методичні рекомендації студентам у підготовці до державної підсумкової атестації з української мови

Державна підсумкова атестація

Державна підсумкова атестація з української мови (далі - ДПА) 2017-го року у КВНЗ «Новоград-Волинський медичний коледж» Житомирської обласної ради проводиться у формі тестових завдань, які набули особливої актуальності з упровадженням тематичних атестацій і зовнішнього незалежного оцінювання. Програму ДПА розроблено з урахуванням чинних програм з української мови для 5-9 класів (лист Міністерства освіти і науки України № 1/11-6611 від 23.12.2004 р.) та програм для профільного навчання учнів 10-11 класів (рівень стандарту) (наказ Міністерства освіти і науки України № 1021 від 28.10.2010 р.).

Матеріал програми ДПА розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Орфоепія», «Орфографія».

Тестові завдання мають декілька рівнів, і загальна їх кількість – 35 різнорівневих завдань. Наприклад, завдання 1-10 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Слід також зауважити, що завдання 1 – 6 – здебільшого з розділів фонетика та правопис, а завдання 7 – 10 – це робота з малим (5 - 7 речень) текстом і завдання до нього. Необхідно вибрати правильну, на Вашу думку, відповідь і зазначити її у відповідному бланку відповідей, поставивши «X» у відповідній графі даного бланка. Наведемо зразок завдань 1 – 10:

1. Наголос падає на другий склад у слові

А чарівний

Б віднести

В черговий

Г завдання

2. Усі слова треба писати з префіксом с- у рядку

А ..питати, ..чистити, ..казати

Б ..формувати, ..тиснути, ..шити

В ..хилити, ..писати, ..кинути

Г ..киснути, ..паяти, ..цідити

3. Прийменник в треба писати на місці пропуску в реченні

А Двори стоять ... хуртовині айстр. Яка рожева й синя хуртовина!

Б Я покличу тебе в край далекий, .. . той край, де клеочуть лелеки.

В Квітнуть вишні... моєму саду, пахнуть солодко, ніжно, тремтливо.

Г ... моїй душі нема жалю, в ній не оселилися печалі, бо найдужче я життя люблю.

4. Безособову форму дієслова вжито в словосполученні

А швидко прочитати

Б читаймо уважно

В прочитавши вголос

Г книжку прочитано

5. Фразеологізмом є сполука слів

А ганяти зайців

Б шукати гриби

В ловити гав

Г вполювати лиса

6. Прикладку вжито в реченні

А Жовті тюльпани — квіти розлуки.

Б І ось стоїть уже красуня — світла гребля.

В «Соняшні кларнети» — збірка П. Тичини.

Г Дурний язик — голові не приятель.

Прочитайте текст і виконайте завдання 7-10

(1) Уявіть, що почуває людина, коли зранку, зустрівши сусіда, не почує звичного «Доброго ранку!» у відповідь на власне привітання. (2) Мовчання закономірно посіє сумнів: щось трапилось. (3) Звідки ота неприязнь? (4) І на душі стане незатишно, повіє прохолодою й сонячної днини.

(5) Так може себе поводити лише невихована за правилами ... людина.

(6) І навіть мимохіть кинуте опісля випадковим знайомим «Драсте!» або «Добридень!» уже не зігріє вашого серця.

7. Слово мимохіть (речення 6) має значення

А проходячи повз

Б поза бажанням

В уже улесливо

Г явно підкреслено

8. На місці пропуску (речення 5) має бути слово

А закону

Б етикету

В віри

Г дружби

9. Орфографічну помилку допущено в слові

А зранку

Б неприязнь

В незатишно

Г невихована

10. Дієприкметниковий зворот ужито в реченні

- А перше
- Б друге
- В четверте
- Г п'яте

Завдання 11- 23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильну, на Вашу думку, відповідь.

11. Літеру е на місці пропуску треба писати в усіх словах у рядку

- А вип...їдений, вул...чка, пош...пки
- Б кр...мезний, доріж...нька, удалеч...ні
- В мавп...ня, горл...чка, товст...лезний
- Г ож...ледиця, мар...во, променистий
- Д дон...чка, горщ...ковий, заледенілий

12. Через дефіс пишуться всі слова в рядку

- А синьо/жовтий, українсько/німецький, лимонно/кислий
- Б яскраво/червоний, кримсько/татарський, унтер/офіцер
- В блідо/рожевий, суспільно/корисний, авторсько/правовий
- Г історико/філологічний, Свят/вечір, південно/західний
- Д міні/маркет, суспільно/ політичний, глухо/німий

13. ОКРЕМО пишуться всі прислівники в рядку

- А до/побачення, до/останку, на/добраніч
- Б без/упину, на/самоті, спокон/віків
- В до/загину, раз/у/раз, від/недавна
- Г кінець/кінцем, на/ходу, у/продовж
- Д до/вподоби, по/латині, без/угаву

14. НЕ потребує редагування речення з шкільної стіннівки

А 17 листопада було проведено збори учнівського самоврядування. На повістці дня стояло питання підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання.

Б

Поради старшокласників

1. Саме краще — вчитися не на своїх помилках, а на чужих.

2. Вчив і вивчив урок — не одне й те саме...

В 22 грудня в ліцеї було проведено День вишиванки. Перемогла група ФМ-

44. Крім того, що всі ліцеїсти цієї групи були вбрані у вишиванки, орнаменти їхніх сорочок були найцікавішими.

Г У зв'язку з низькими показниками в навчанні 8-А класу пропонуємо прийняти наступні міри:

1. Закріпити за кожним учнем старшокласника-наставника.

2. Результати кожного учня висвітлювати в щотижневих стіннівках...

Д Як не запізнитися вранці до школи?

1. З вечора заведи не тільки годинниковий будильник, а й на трохи пізніше будильник у мобільному телефоні.
2. Сніданок запакуй і з'їж по дорозі до школи або на перерві після першого уроку (найбільш смачніша їжа — в екстремальних умовах)...
15. До одного роду належать обидва іменники рядка
А какаду, ООН
Б авеню, путь
В обитель, Єгипет
Г Димерка, нежить
Д тюль, Токіо
16. Прислівник найбільш слід уписати на місці пропуску в реченні
А У команді наших супротивників ... міцніші хлопці.
Б Для реклами вибирали ... чепурнесеньких малят.
В Образ Мелашки з «Кайдашевої сім'ї» ... ліричний.
Г Журі має вибрати ... цікавіший фільм фестивалю.
Д ... темнуватий плащ набагато практичніший.
17. Усі слова є числівниками в рядку
А чотири, четвірко, четвертак
Б п'ять, п'ятий, п'ятірка
В кільканадцять, багато, сто
Г сотий, одна сота, сотник
Д десятеро, десятий, десятка
18. Дієслово минулого часу вжито в значенні майбутнього в реченні
А Сонце пекло так, що й уночі степ пашів.
Б Не скаже зелен явір, що сталося на долині.
В Митцю не треба нагород, його судьба нагородила.
Г Обминай їх. доню: раз тільки ступиш, і пропала воля!
Д Босфор аж затрясся, бо зроду не чув козацького плачу.
19. Вписування на місці крапок дієприслівникового звороту переглянувши журнал призведе до граматичної помилки в реченні
А Батько ... пішов до майстерні.
Б Згодом ... здійснювся вітер.
В ... напишу сестрі SMS.
Г Тату,... приділиш мені п'ять хвилин?
Д Підемо на пляж
20. Поширеним є речення
А Грого і майстро — вітри.
Б Дуб з калиною перешіптуються.
В «Подвійне коло» — новела.
Г Інститут переобладнано.
Д Усі ми не без царя в голові.

21. Правильно поставлено розділові знаки в реченні

А Заквітчана стежка до рідного дому веде у минулі, у добрі часи, коли тобі зовсім, ще зовсім малому, здавалися, морем краплини роси.

Б У моїй душі нема жалю, в ній не оселилися печалі, осіння злива за вікном шумить, немов, про щось зі мною розмовляє.

В Шепоче дощ; зриває листя вітер — серпанком на поля лягли тумани, розвіяли красу по світу квіти, плывуть у небі хмари караваном.

Г Стара черемха заздро поглядала на першу вишню, визрілу несміло, а літо мов на крилах колихало надій людських гармонію стосилу.

Д Під Золотими воротами липи лапаті танцюють з каштанами, над Золотими воротами котиться сонце, мов диня баштанами.

22. Складносурядне речення утвориться, якщо серед варіантів продовження речення Троянди скидають пелюстки... вибрати

А і ніби сиротіють у вересневому садку.

Б навіваючи думу про холодну зиму.

В проте холодній осені ще не здаються.

Г проте тримаються ще міцно чорнобривці.

Д коли вітри і холоди панують на землі.

23. Літери я, ю, є позначають по два звуки в усіх словах рядка

А приярок, Яна, поєдинок, гостювання

Б енергія, з'юрмитися, бюро, Єгор

В феєрія, Мін'юст, кольє, японець

Г грильяз, кювет, Єрусалим, юшка

Д ательє, гравюра, Юрій, маячок

Завдання 24-28 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, треба добрати відповідник, позначений БУКВОЮ і зазначити у бланку відповідей. Наводимо приклад орієнтовних завдань на встановлення відповідностей:

24. Установіть відповідність.

Фразеологізм

1 як гриби після дощу

2 як на голках

3 як на долоні

4 як Пилип з конопель

Антонім

А як в око вліпив

Б як у тумані

В як вітром здуло

Г як у себе вдома

Д як у землю вкопаний

25. Установіть відповідність.

Односкладне речення

- 1 означено-особове
- 2 неозначено-особове
- 3 узагальнено-особове
- 4 безособове

Приклад

А Над болотом пряде молоком.

Б Дружний табун і вовків не боїться.

В Не вірте, люди, снігу — холодній чистоті.

Г Алое використовують з лікувальною метою.

Д І чужому наuczайтесь, і свого не цурайтесь.

26. Установіть відповідність.

Розділовий знак

- 1 кома .
- 2 тире
- 3 двокрапка
- 4 крапка з комою

Приклад (на місці крапок)

А Здавна в нашому селищі так повелося старші вдома, а молодь здебільшого на вечірках.

Б Сонце, повернувшись тепер глибше, просвітлювало верби, проте ... й зараз не видно було в їхніх шатрах ніякого руху.

В У густій мряці потонули будинки, зажурені й приишклі.. . вулиці, що зникали в тумані безслідно.

Г Де у творі поєднались і глибина душі людської, і краса природи... ось там чекає художника успіх.

Д А там, де сонце торкнулось вершечків дерев ... листя спалахнуло золото-зеленим вогнем.

27. Установіть відповідність.

Частина речення

- 1 Розкажи мені ту казку,
- 2 ..., так що у вухах дзвенить.
- 3 Біля ганку висадили іриси для того,
- 4 Прийму твою любов лише тоді,

Вид підрядного речення

А обставинне наслідку

Б обставинне причини

В обставинне умови

Г обставинне мети

Д означальне

28. З'ясуйте, якою частиною мови є виділені слова в реченні (цифра позначає наступне слово).

У пейзажному жанрі Петро (1)Левченко опрацьовував ліричні мотиви, (2)виробивши (3)неповторну індивідуальну манеру, а також постійно (4)звертався до інтер'єрного жанру.

А іменник

Б прикметник

В особове дієслово

Г дієприслівник (форма дієслова)

Д дієприкметник (форма дієслова)

Наступні завдання – робота з великим текстом. Читання й аналіз тексту – це завдання 29-35, які мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Наводимо зразок аналогічного тексту та завдання до нього.

Любити Україну треба не тільки до глибини душі ,
а й до глибини кишені

(1-8) Євген Харлампійович Чикаленко, як і багато інших українських патріотів, гідних пошани нащадків, залишається поки що в затінку. Хоча постать ця по-своєму унікальна. Меценат, який робив можливе й неможливе, щоб українство не зникло в мороці історії: вкладав кошти у видання перших українських газет і журналів; фінансував діяльність заснованого наприкінці XIX ст. у Львові Наукового товариства імені Шевченка; підтримував матеріально письменників — Бориса Грінченка, Володимира Винниченка, Михайла Коцюбинського; збудував у тому ж таки Львові Академічний дім для студентів — вихідців із Наддніпрянської України. Це йому належать афористичні слова: «Любити Україну треба не тільки до глибини душі, а й до глибини кишені».

(9-16) У Нью-Йорку на 73-й стрит мешкає пані Оксана Лінтварьова-Чикаленко, їй — 92, проте вона не залишилася, як це трапляється з людьми поважного віку, у минулому. Залюбки працює за комп'ютером: захопилася написанням спогадів... Охоче розповідає про село Луку на Сумщині, де був маєток її батька. Ми роздивляємося старі фотографії — і непомітно переходимо до маленьких монологів про Євгена Чикаленка. Пані Оксана була одружена з його сином, видатним українським археологом, одним із тих, хто тримав на своїх плечах Українську вільну академію наук у США. Ми п'ємо чай — і в якусь мить спалахує слово, яке мені не раз траплялося на очі в спогадах Чикаленка... Перешори.

(17-20) Перешори — батьківщина Євгена Харлампійовича. Колись це був Ананіївський повіт Херсонської губернії (нині Одещина)... Так ось: виявляється, пані Оксана не так давно побувала в Перешорах! Левко Євгенович заповів, щоб його прах розвіяли саме там, на землі, де жило кілька поколінь Чикаленків.

(21-27) У Перешорах Чикаленко займався сільським господарством. Причому — з ґрунтовністю науковця! Недарма ж перед тим він три роки був вільним слухачем природничого факультету Харківського університету. Наслідки не забарилися: з'явилися солідні прибутки, а вони, у свою чергу, давали змогу купувати нові земельні ділянки. Набутий досвід молодий господар виклав у брошурі «Розмови про сільське хазяйство». Брошуру Чикаленко написав по-українськи — і знадобилося цілих п'ять років, поки сам міністр внутрішніх справ дозволив видати її «в виде исключения»! «Крамольною» була, звісно, не розповідь про чорний пар чи виноград, а заборонена царським указом мова...

(28-34) «Якщо не я, то хто?» — таким був внутрішній імператив цієї людини, що велів їй, дивуючи сусідів-панів, постійно розмовляти рідною мовою; записувати в Перешорах народні пісні, щоб згодом видати їх окремою книжкою; вкладати гроші в конкурс на кращу історію України... І то був тільки початок. Громадські справи, український рух усе більше й більше затягували Євгена Чикаленка у свій вир. 1899 року він придбав землю й садибу в селі Кононівці, що неподалік від Яготина. Це та сама Кононівка, полям якої присвячено відомою кожному десятикласнику новелу М. Коцюбинського «Intermezzo»...

(35-37) Восени 1900 року Чикаленко купує будинок у Києві і, як сам скаже, «з головою» пірнає «в українську громадську діяльність». Вступає до Київської громади і таким чином потрапляє в коло, атмосферу якого визначали Михайло Старицький, Олена Пчілка, Микола Лисенко...

(38-45) А далі історія життя Євгена Чикаленка та його родини набуває трагічних барв. Сімейне гніздо Євген Харлампійович узявся будувати в 1883 р.. коли одружився з Марією Садик, лубенською панночкою. Мали вони трьох синів і двох доньок. А 1909 року сталося те, про що Чикаленко в сповідальному листі до Винниченка написав так: «вийшла драма». Родина розпалася. Уже кілька років тому полюбив я Юлію Миколаївну, небогу моєї жінки. Спочатку я цього не помічав... Виявилось ... що й вона таємно мене любила й одмовляла всім своїм шанувальникам...» Сердечні муки закінчилися для Чикаленка тим, що навесні 1909 року вони з Юлією Миколаївною стали жити як подружжя.

(46-50) З часом усе наладилося, але почалися події, які перевернули догори дном усю Росію. Війна застала Чикаленка в Криму (в Алупці він мав ділянку землі і віллу). Російське військо ввійшло в Галичину, звідки почали

виселяти тисячі українців. Кого куди: на землі Східної України, у «Сибір не ісходиму»... М. Грушевського арештували й відправили в Симбірськ. Чикаленкові, якого охранка вважала одним із вождів «мазепинців», теж довелося переховуватися, кочуючи з місця на місце.

51-61) Згодом Євген Харлампійович опинився в Чехословаччині, потім в Австрії. Усі його життєві плани було порушено. Маєток у Перешорах він заповідав під сільськогосподарську школу, будинок в Алупці після смерті господаря мав стати дачею для українських письменників... Становище Чикаленків було таке відчайдушне, що українська нью-йоркська газета «Свобода» змушена була звернутися до «американських земляків» із волянням про допомогу, бо «Євген Чикаленко останнім часом дуже надірвав своє здоров'я і якщо не піддасться операції, то життя його в небезпеці. Тим часом матеріальних засобів старому заслуженому діячеві явно бракувало. «Добрі люди таки знайшлися, і незабаром Євгену Харлампійовичу зробили дві складні операції на шлунку. Проте жити йому все ж залишалося недовго. Улітку 1929 року Чикаленка не стало. Помираючи, він просив, щоб його прах розвіяли в Перешорах, розуміючи, звісно, що статися це може тільки тоді, коли Україна знову стане вільною (За В. Панченком).

29. За стильовими ознаками текст

- А художній
- Б науковий
- В розмовний
- Г публіцистичний

30. Текст за жанром є

- А статтею
- Б репортажем
- В сповіданням
- Г новелою

31. Засобом між фразового зв'язку речень шостого абзацу (рядки 35-37) є

- А займенник
- Б лексичний повтор
- В контекстуальні синоніми
- Г однакові часові й видові форми дієслів-присудків

32. Метафорою є сполука

- А в мороці історії (рядок 3)
- Б фінансував діяльність (рядок 4)
- В афористичні слова (рядок 8)
- Г людьми поважного віку (рядок 10)

33. Фразеологізм з головою (рядок 35) у цьому тексті має значення

- А вдумливо

Б повністю

В усвідомлено

Г не відволікаючись

34. Словосполучення Сибір неісходиму є цитуванням

А Михайла Грушевського

Б Володимира Винниченка

В Михайла Коцюбинського

Г Тараса Шевченка

35. Любити Україну до глибини кишені означає бути

А безкорисливим

Б дуже заможним

В поміркованим

Г марнотратним

Щоб успішно виконати тест з української мови, готуватися до нього треба систематично й відповідально. З української мови треба повторювати правила, виконувати тренувальні вправи і завдання у тестовій формі.

Радимо вам протягом навчального року (орієнтовно раз на тиждень) виконувати по одному тесту, перевіряти його, обов'язково аналізувати помилки.

Щоб успішно виконати тест ДПА, радимо навчитися правильно розподіляти час. Пам'ятайте, завдання з однією правильною відповіддю треба виконувати в середньому за одну хвилину, завдання на встановлення відповідності — півтори-дві хвилини. Усього на виконання тесту ДПА відводиться 90 хвилин (разом із процедурою перенесення результатів до бланку відповідей, на цей вид роботи радимо виділити не менше 10 - 15 хвилин); отже, на тренувальний тест бажано відводити не менше 60 хвилин.

Сподіваємося, що запропоновані методичні рекомендації та зразок орієнтовного тесту допоможе вам успішно підготуватися до проходження ДПА з української мови.